

ពិភាក្សា

និពេជ្ជរាយស៊ុខតីអនុមគ្រកសិលបោក

៩១.៩២៩/៩

ថ្ងៃទី ១៥

លេខ ៣

កំណើយន

គ.ស. ២៥១៩

(นายเหม มีเต็ม)
ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษาตะวันออก
ผู้ทรงคุณวุฒิกรรมศิลป์การ

ตัวช่วยในการเรียนรู้ภาษา

สารบัญ

จาก
นิตยสาร ศิลป์การ

ปีที่ ๑๕ เล่ม ๓

กันยายน

๒๕๑๕

๑. สารสนเทศ	สมเด็จฯ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศฯ และสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงฯ	หน้า ๑
๒. ตำราเครื่องต้นเครื่องทรงแต่โบราณ กับคำอธิบายของสมเด็จฯ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ และคำวินิจฉัยของสมเด็จฯ	เจ้าฟ้า กรมพระยานริศราชนุวัดติวงศ์	น้องสาวหมายเหตุแห่งชาติ " ๒๕
๓. การเจริญทางพระราชในตรีระหง่าน ไทยกับสหรัฐอเมริกา รัชสมัย พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว	นางพัทรกานต์คงรัก	„ ๔๙
๔. สตว์ขุกหินในประเทศไทย	ชน อยู่ดี	„ ๕๓
๕. การแพทย์แผนบังจุบันสมัยกรุงศรีอยุธยา	ศาสตราจารย์ นายแพทย์สุค แสงวิเชียร	„ ๖๐
๖. ลักษณะของเอกสารจดหมายเหตุขุกใหม่	ชูครี สวัสดิสิ่งความ แบลและเรียนเรียง	„ ๗๐
๗. สาวนี สตัyanนทบูรี	ศาสตราจารย์ ร.ต.ก. แสง มนวิทย์	„ ๘๐
๘. คำอ่านจารึกบนไม้สัก อักษรไทยเหนือ ภาษาไทย ได้มาจากตีเทิง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี ... ประสบ บุญประคง และเหม มีเต็ม		„ ๘๕
๙. ไฟร์ฟ้าข้าวไทย	ชาร สุขพานิช	„ ๙๒
๑๐. จดหมายเหตุราชวงศ์หงวน-การพิจารณาใหม่	ชาร สุขพานิช	„ ๙๘
๑๑. สถานพราหมณ์ในอาณาจักรขอน	ศาสตราจารย์ หมื่นเจ้าสุกสรรค์ ศิริกุล ทรงเรียนเรียง	„ ๑๐๕

คำอ่าน Jarvis ไม้สัก อักษรไทยเนื้อ ภาษาไทย

ได้มีการจัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการคุณภาพชั้นนำ ประจำกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพัฒนาฯ จังหวัดอุบลราชธานี ประจำวันที่ ๒๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ เพื่อให้เป็นสมบัติของพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพะ那คร

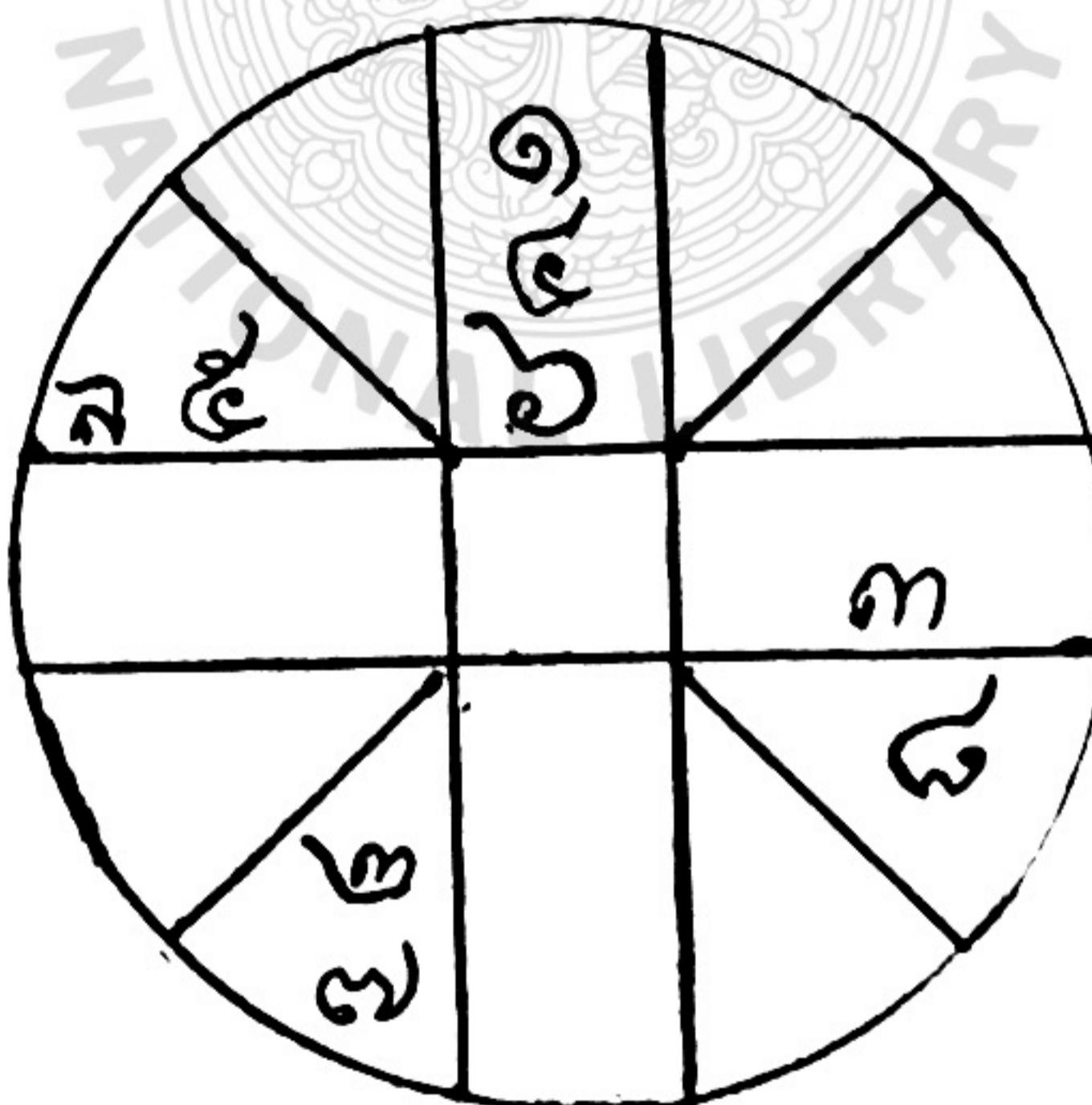
บัญชีจารึกอยู่ที่แผนกหนังสือตัวเขียนและจารึก กองหอสมุดแห่งชาติ กรมศิลปากร
เนื้อหาดูที่จารึกเป็นไม้สักทอง

วัดขนาดส่วนกว้าง ๕๕ ซม. ส่วนสูง ๑๘๓ ซม. ส่วนหนา ๔ ซม. มีอักษร ๔ บรรทัด

นายประสาร บุญประคง } อ่าน
นายเทม มีเต็ม }
นาย

ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร ให้กำปั๊กษาและตรวจแก้

ดวงจารึกบนไม้สัก

๑๘๖๑ กาลกิจ
๑๓๙๔๙ ทรงคุณวุฒิ
๖๙๖ อาณาจักร

คำจารึก

๑. ๐ ศุพรหมสกุจุพสังก์ราชาไทย ๑๙๒ ๐ ศุพรหมสกุจุลศักดิ์ราชาไทย ๑๙๒ (๐)
ก้วนึกที่ มีอกกัวรราชกุปต์ กัว บีกที่ (๑) มีอรคราชครุปุส

คำอ่านบัญชี

คำจารึก

คำอ่านเบื้องขุนัน

๒. สีกธรรมรังสรรคเจ้าเป็นเก้ากบีทงอันเทวาสิทธิ์ สีกธรรมรังสรรคเจ้าเป็นเก้า (๑) กับทึ่งอันเทวาสิก
สหธรรมวิหาริก พอมกันมีใจเจตนาเหลินไส สหธรรมวิหาริก พร้อมกันมีใจเจตนาเหลินไส (๔)
ในวรรพุ
๓. ทุกสาสสุสคิกจะสังยิทธิ (๑) รหทสสิมมา ทธศานาคิกจะสร้างยอด (๔) วิหารพัทธสีมา
ไวกบีสาสสุสนาเป็นอรัยิจิ้งเมื่อถวายเป็น ไวกับศานาเป็นอันยิ่ง จิ้งเมื่อถวายเป็น
พระราชนครทั้งหมดเมท
๔. (ภาคปเดิง) สมเด็จเจ้าพระพรหมวร ตามราบเดิง (๖) สมเด็จเจ้าพระพรหมวร
ตาสชวงสาภูมีนอนเป็นเจ้าแผ่นทึนในเมือง ราช วงศากูมินทร์ อันเป็นเจ้าแผ่นดิน ในเมือง
อุบลราช-
๕. ชาบทานีจิ้งมี ยิ่ง จิ้งมีพระราชน
อาทยาแกอุปปหลาคลาสช่วงแลฯ ชาบานี จิ้งมี ยิ่ง จิ้งมีพระราชน
อาชญาแกอุปราช ราชวงศ์ แลฯ
๖. ราชบุกนีทงเสนาເທຄາມາສທິບທີທັງປວງ
ແຄຈີງ (ບອນແກມຄາຮາ) ຜູ້ຂອງໄມ້ໃຫ້ນໍາ ราชบุกนี
ແລ້ວຈົບອກແກ່ທຳກາຣາ ຜູ້ຂ່າງໄນ້ ໃຫ້ນໍາ
ນາຍັງ
๗. (ໄມ) ແລວຈົງພອມກນໍມືອກກ່ຽວຮາຊຸມເຈົ້າທັງ ໄນ ແລວຈົງພວມກນໍ ມີອາກວຽຮາຊຸມເຈົ້າທັງ
ປອງກນໍທັງອຸປປາສກອຸປປາສຶກທັງນ້ວຍພອມ ປວງກັບທັງອຸນາສກອຸນາສຶກ ທັງນົດພວມ
ກນໍນາອຸໝ່ເຫຼຸຍກຍວິຫາຫຼັ-
๘. ກສົມນາ ກາຍໃຈໂສມນັກ້ໄທທັງໝົວມະນາ ອສົມາ ດ້ວຍໃຈໂສມນັສ ໄດ້ທັງໝົວມະນາ
ພິລົມຫວລຍດິນ ໃນເຕີນ ๕ ແຮມ ๑๐ ກໍາພຳດຳ ກິຮມຍໍຫວລດິນ ໃນເຕີນ ๕ ແຮມ ๑๐ ກໍາພຳ
ວ່າໃນວັນ ๕.....
๙. ວາປສ්‍රවයສනພຽງທນບໍວລິສිໄສໂສກສະເຈຈ
ເງົາໄພເງວຍຢູ່ກົບບັນຊຸກຍຸກເຖິງອຸກມຣິກ
(ດີກຫວຍໜ້າສຽວນັກສິງ)
๑๐. ອັນສົດິກໃນນົກອຣນຣາສີອຸປປາສກອຸປປາສຶກ
ທ້າວພຣຍາເຈົ້າ ທັງໜ້ອຣ້າມໜືນພອມເປັນ
ຄຍພພສທຣາພາຍໃນນິ້ນຫາອກກ່ຽວຮາຊຸມປຸສີ
ຄຍພພສທຣາພາຍໃນນິ້ນຫາອກກ່ຽວຮາຊຸມປຸສີ

คำจำกัดความ

คำอ่านนี้จะบันทึก

๑๑. ธรรมนูนวังสาเจ้าเป็นเก้าเป็นประธานมีใจบาน ธรรมนูนวังสาเจ้าเป็นเก้าเป็นประธาน มีใจบาน
บําขานนำยังปรไยลาสชาเป็นเงินคาชพอ บําขานนำยังบําจั้ราชเจ้าเป็นเงินคาชพอก
ไก ๑๒ ชงบํกทักษิอง พอมกน ได ๑๒ ชั่ง บํขักข้อง พร้อมกัน
๑๒. ชาติแข่งอ้อใหเป็นคงอุบุปกรณานาทุกสิ่งมีตนava ชาติแข่งอ้อใหเป็นเครื่องอุปกรณ์ทุกสิ่ง มีตนว่า
คำบีทอนเหล้มໄສ (สีสนัฟเหมิรทังรสุสมี๔) คำบีด(๐๐)อัน เหล้มໄສสีสรรค์ดีเหมือนดังรัสມี ๔
.....
๑๓. กบัทกันนำกยนนำหางหยาบทพอจิมมีรสุสมี กับทั้งน้าเกียนน้าหางหยาบทพอก จิงมีรัสมี
ลงเปนช้อใบทีเปนทีควรลําหลังคุ้แก่ตากชาว เลึงเปนช้อใบดี เป็นทีควรลําหลังคุ้แก่ตากชาว
นกคละบุลีปรงนต นคร บุรีประจันต
๑๔. เฉาคนเข้าในเขตวิหารพಥสีมามีคำปสร เทศ ครรนเข้าในเขตวิหารพಥสีมา มีคำปสร
นายอดยิ่งหายอนนี้ไหเหนสภาพพรูปสีงนา นายอดยิ่ง ด้วยอันไดเห็นสภาพพรูปสีงนา
ในวิหารคบค้า
๑๕. ทั้งหอรอกบีทกันท่องทีทางทั้งการกบานแปง ทั้งห่อน กับทั้งทองตีด้าง ทั้งการก บ้านแปง
สองกันทั้งพวงแ gwaooyบุญกันทั้งแก้วกากาจาก ส้อยกันทั้งพวงแก้วกากาจากบุญ กับทั้ง แก้วกากาจาก
ເຫາດไร่ใหเปนที
๑๖. ทีจปกุกาสิบໄวในสาสุน่าทั้งนี้ราชทุธ ทีจะประกาศสิบໄวในเกาสนา ทั้งนี้ราชรัทชา
อุปปสกอุปปสีกามีใจเจตนาบําขากวนเจ้า อุบาสกอุบาสิกา มีใจเจตนาบําชาก ภวนเจ้า
ตาสชาสมบกบบปนหัวยโพคากบ ราชสมบกบบบันกัวยโภคาก กับ
๑๗. ภริยาบุตุตราธีตามีสทุธะภวน ๒ ชั่ง ภริยา บุตุตรา ธีดา มีครรัทชาชะภวน ๒ ชั่ง
มิคตายททำมาหากานทอกานางสีมีใจแจง มิคตายคธรรมานั่น ทากทอก นางสี มีใจแจ้ง
ขอทในทาน ใจชีนบานบําขากน (ยัง) ปจุจ จอกในทาน ใจชีนบานบําชาก นำยังบําจั้
๑๘. ยยะชาทเงินเทมีชั้งสิบ ๕ คำลิงมิศิริสองต้า ยชาดิ เมินคเมีชั้งสิบห้าคำลิง มีศิริสองหล้า
ยินໄวແລວจິນนำมีปสุสາທสทุธะແຈງขอท ยືນໄວແລວ ຈິນนำมามีปสາທກຮັກທະແຈງຈອກ
ນັກໄກໄກຍັຍອທນີພພານ
๑๙. นจิริตาจิสบงุกาลบໍนานອນທไทยໂສມເທັກ น จิริตา ສຍ กาลบໍนานອນ ๗^(๐๐) ไดสมເຕີຈ
อกຸກວ່ຽຮະຄູ່ສີກົມຸນວັນສາເຈາຈິນມາໄສຕົກ ອຣຄວຣາຊຄຽບປຸ່ສີຄຽມວັນສາເຈາ ຈິນມາໄສຕົກ
ແຕ(ง) ຈິນຍູໂສກ

คำจารึก	คำอ่านบังคับ
๒๐. สุ้แหนงดาวเทาประจำไว้จีนชั่นชวยหาภัสมย์ สุขแห่งควยเดซประจงไว้ จีนชั่นชวยหาภัสมย์ ไถยนทองมีประหมาน ๙ แสนบาทบนจิง ไถยนทองมีประມาน ๙ แสนบาทบน จิง พอมกันหลั่พุทธรูปสอยสพพญญุ	พร้อมกันหลั่พุทธรูปสร้อยสัพพญญุ
๒๑. ยอดแก้วคีบบ์แล้วที่พิง น หทูโยมีพระไถ ยอดแก้วคีบบ์ บ์แล้วที่พิง น หทูโย มีพระทัย ชัมชีนคีหยา ไนลี่อนามลดีนสีทองธัว ชัมชีนคีบ อดากให้ลี่อนาม รมย์รีนสีทองทวน ทາແຕງมีมา คีมหาดชา	ทາແຕ่งมีมา กีมหาดชา
๒๒. ลิบีกุว่า ท้าทาน้ำกอยชาทແກນหางคำบีก ลิบีกุว่า ท้าคน้ำกอย ชาดແກ้มหางคำบีก นางวางแผนเหลินอ้อ นานาปารุบีกุว่า นางวางแผน กองเหลินอ้อก นานาปารุบีกุว่า ยังพุทธรูปเจ้า	ยังพุทธรูปเจ้า
๒๓. ยอดอยาكونແ teng หงรำແ teng ชตงคี หงนักง ยอดหยาค้อนແ teng คังทำແ teng ชะตังคีอคังน้ำครั้ง นาหไกคำมีແยาพุทธปคุติมาเมิงมานรูปนน นากรไกรคำมี ແຍາພຸທບປັນຍາເມືອນມ່ານຮູບນັ້ນ (ມີຮູບສຸրພິກໄກເໜີອ)	ມີຮູບສຸրພິກໄດ້ເໜີອນ
๒๔. ອັງແທນຄສວກຄວກคำเดินชาง ໄວເທີນວາງ อັງຄແຫ້ ກາມກີສວກກີກວກคำเดิน ຊ່າງໄວເທີນວາງ ພອັແສງเหลินอ้อ นานາ ກາທາໃນກາລຍາມນນ ພອກແສງเหลินອອກනານາ ກາທາ ໃນກາລຍາມນນ ສມເທຈຈອກຸກວ່ຽ	ສມເທຈຈອກຸກວ່ຽ—
๒๕. ຊຸກຸປຸສສີຄຮນຸມວາງສາລາສົມชິນກາສ ອຸນໍໂມ ຊົກຮຸປຸສສີທຣນວງກາຣາຊົມชິນ ກາສ ອຸນໍໂມ ປສຸສນຸໂນ ໄສຍິງ ໄຈເຫັນສິນ ມນຸຖານີສີກາ ປສນໂນ ໄສຍິງ ໄຈເຫັນສິນ ມນຸຖາ ນີສີກາ- ເປັກຸວາ ຍັງພຸທບປັນຍາໃຫ້	
๒๖. ນັງອຸ່ຍຸດຸງນະຈະກູ່ເຫັນປັດ ປຸ່ພປ ພາຍຍໍຍືນ ນັ້ງອຸ່ຍຸດຸງນະຈະກູ່ເຫັນປັດລັງກົບປຸ່ພປ ພາຍ ຍ່ຍືນ ກອ້ໄມ້ເຫັນປ່າງເງິນຖຸປາຍນເງິນມິນບັນຫາ ຫດວັນນາຕາທາໃນກາລຸນນັ້ນຈິງໝພະ	ດອກໄຟ້ເຫັນ ປ່າງເງິນ ຫຼຸບເທິນເງິນ ມິນບັນຫາ ຫດການາ ກາທາ ໃນກາລຸນນັ້ນ ຈິງໝພະ
๒๗. นามວິສາກພຸທບປັນຍາໃຫ້ເຫົວເມຍຕຍສທໂໂ ຫວຍນຫຼຸຮສທຸຮາໄສພາປົມໄຈອັນສສາກຫວຍ ດ້ວຍມ້ັນກກຣັກຫຼາໂສກາພ ມີໄຈອັນສສາກດ້ວຍ ກຸສນປ່າດນາຂໍໃນໄກຍັງ	นามວິສາກພຸທບປັນຍາໃຫ້ເຫົວເມຍຕຍສທໂໂ ດ້ວຍມ້ັນກກຣັກຫຼາໂສກາພ ມີໄຈອັນສສາກດ້ວຍ ກຸສນປ່າດນາ ຂອໃຫ້ໄດ້ຍັງ
๒๘. ຍັງອ້ວນກຜນຮູບພານ ໃນອາຄາທການເມີນ ໜ້າໃນສໍານັກພວກພຸທບປັນຍາໃຫ້ເວີຍເມຍຕຍໄໂ ເຈົ້າ	ຍັງອ້ວນກຜນຮູບພານ ໃນອາຄາທການເນັ້ນ ໜ້າໃນສໍານັກພວກພຸທບປັນຍາໃຫ້ເວີຍເມຍຕຍໄໂ ເຈົ້າ

คำจำกัด ความหมาย	คำอ่านบังชุบัน
๒๙. พ่อนัยง้ออยุหองคุสติฯ ขึ้นในไทยก็คำมัก คำปราณายาคากแគค์ข่าเกิน ယว นิพพานปร	พ่อนัยง้ออยุหองคุสติฯ ขอให้ได้คั้งคำมัก คำปราณายา อย่าคลาดเคลือกข่าเทอนุ ယว นิพพานบ-
๓๐. ริโยสาเน ตราปั๊ะเท้าเข้าสูนิพพานเป็นที่ แล้ว อันเป็นเมืองแก้วถึงพอมราชธานี ฝุ่งขากระยังปราณ	ริโยสาเน ตราบต่อเท่า(๐๖) เข้าสูนิพพาน เป็นที่ แล้ว อันเป็นเมืองแก้วถึงพร้อมราชธานี ฝุ่งข้าทึ้งหล่ายยังปราณ-
๓๑. คำทุรสองปรกานก็คณฐานุรและวิปสุสนา ทุรถึงบางพ้อปราณคำสาสนางเร้า ๓ ปรกานคีวะปริย	คำทุรสองปรกานก็คณฐานุรและวิปสุสนา ฐานุรถึงบางพวกปราณคำสาสนางเร้า ๓ ปรกานคีวะ ปริย-
๓๒. ตคิสาสุสนาแลปภิฯ สาสุสนาแลปภิเวท ติกาสนาและปภิบึกติกาสนาแลปภิเวท สาสุสนาถึงบางพ้อจปราณอาสุฯ ๓ ปร คำสนา ถึงบางพวกจะปราณอาสุฯ ๓ ปร กานคีวะสพพญญุ	การ คือว่า สพพญญุ-
๓๓. ทุกญาณแลปจเจกุโโพกญาณแลสดากุกุ ทุกญาณ และบจเจกโโพธิญาณแลสดากุ บารมีญาณถึงบางพ้อจปราณอาสุปร บารมีญาณ ถึงบางพวกจะปราณอาสุปร ภกาน คีวะสุในเมิงคนช	การคือว่าสุในเมิงคน ขอ
๓๔. ในไทยเป็นพระยาจกกัวคราบทอเป็นอาท ให้ได้เป็นพระยาจักรพรรดิราชอันเป็นอาชญา กว่าที่ปทง ๕ อันมีที่ปนอยไทย ๒ พนัทีป กว่าทวีปทั้ง ๕ อันมีทวีปน้อยได้ ๒๐๐๐ ทวีป ห้าเวกຄล้อมอ้อมเป็นปริวนสุ	ให้ได้เป็นพระยาจักรพรรดิราชอันเป็นอาชญา กว่าทวีปทั้ง ๕ อันมีทวีปน้อยได้ ๒๐๐๐ ทวีป หากเวกຄล้อมอ้อมเป็นบริเวรสุ
๓๕. ในเมิงฟ้าขึ้นในไทยเป็นพยาพมพระยา อินอีนสวารสวรฟ้าฟ้าในແດลงหลาໂຄກ คีวชาทุมหารชิกะ	ในเมืองพ้า ขอให้ได้เป็นพระยาพรมพระยา อินເງົວອົກວຽ ສວຣຄົ່ພາກພ້າ ໃນແລ່ງຫລັກຄາ ຄືວ່າຈາກຸມນຫາຮັກ
๓๖. ແລກວາດີສາສຸ້ໃນພພານອັນປະເສົກລໍາເລິກ ກວາສຸ້ກັນວຽກປໍາປະດາທານ້ວຽຸງນີ (ຊື່ໃນດຶງຊື່ອົກຊີທີ)	ແລກວາດີສາ ສຸ້ໃນນິພພານອັນປະເສົກລໍາເລິກ ກວາສຸ້ທີ່ມາດ ດຳປະດາທາທີ່ຫລາຍນວລຸ່ງນີ ขอให้ດຶງຊື່ອົກຊີຖືທີ

คำจารึก	คำอ่านบัญชี
๓๗. วิรุตติแก่ผู้ซื้อขายแล้วทุกคน ๆ ก็เข้าเทอนญ ประการ ๑ ผู้ซื้อขายไปได้เข้าสู่นิพพาน ยังคงเที่ยวส่งสารให้ถูกต้องตามกำหนด	วิรุพห์แก่ผู้ซื้อขายทั้งหมด ๆ ก็เข้าเทอนญ ประการ ๑ ผู้ซื้อขายไปได้เข้าสู่นิพพาน ยังคงเที่ยวส่งสารให้ถูกต้องตามกำหนด
๓๘. ในผู้ซื้อขายไทยไปเกิดในกรุงเทพมหานคร ๑๐ ประการคือการถูกดูดawayคำแล้ว เสียไปในโลกภูมิคุกคาม	ให้ผู้ซื้อขายได้ไปเกิดในกรุงเทพมหานคร ๑๐ ประการคือว่า ถูกดูดawayคำแล้ว เสียไปในโลกภูมิคุกคาม—
๓๙. งานผู้ประเสิฐ์ในสากลสินเกิດพอม กองใจขึ้นให้มีผู้ร่วมใจเลิกแลบูรูแจ้ง แจ้งในทำกำandonเป็นสาโทจาก	เจ้าผู้ประเสริฐ ขอให้กาสตรศิลป์เกิดพร้อม กองใจ ขอให้มีบัญญาของใจเลิกแลบูรูแจ้ง แจ้งในธรรม กรรมอันเป็นสาโทจัก
๔๐. เข้าในโภค ๕ ประการอนํ ๑ ขึ้นให้เวนจ้า บุคคลผู้ประกอบด้วยอกตัญญ์และมิจฉาทิภูมิแล หินชาจากชาติคนวัวขาม	เข้าในโภค ๕ ประการ อนํ ขอให้เวนจ้า บุคคลผู้ประกอบด้วยอกตัญญ์และมิจฉาทิภูมิแล หินชาติ ชาติคนวัวขาม—
๔๑. งานชาจ้าอุตภារชั่วนี้แล้วคนวัวหาอยังไง (เกิดวนไปมาในวุฒิสังสาน) จนหลาย ชาติ ขึ้นไทยไปเกิดในกรุงอนันต์ชั่วแล้ว	รณางจากอุตภារชั่วนี้แล้ว ครั้นว่าหากยังได้ เกิดวนไปมาในวุฒิสังสารจนหลาย ชาติขอให้ได้ไปเกิดในกรุงอนันต์ชั่วแล้ว

จารึกไม้สัก

อักษรไทยเหนือ ภาษาไทย ไก้ม้าจากวัดไห้เทิง อําเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี

อธิบายคำ

(๑) จุลศักราช ๑๗๒

= พุทธศักราช ๒๓๗๓

(๒) บีกเกี้ย

คือ กด = สัปตศก ยี่ = บีชาล เป็นบีชาลสัปตศกของไทยภาคเหนือ แต่ทรงกับบีชาลไทยภาคกลาง เพราะวิธีนับศกของไทยภาคเหนือน้อยกว่าของไทยภาคกลาง ๕ ปี เช่น ๖ (หรือฉศก) ของไทยภาคกลาง = ๑ (หรือเอกศก) ของไทยภาคเหนือ ในที่นี้ จึงอ่านว่ากด = สัปตศก ยี่ = บีชาล เป็นบีชาลสัปตศกของไทยภาคเหนือ

(๓) เป็นเก้า

= เป็นประฐาน, หัวหน้า

(๔) เหล้มใส

= เลื่อมใส

(๕) ยอด

= ยก

(๖) เถิง

= ถึง

(๗) ปีร่วายสัน

คือ ระวาย = ตรีศก สัน = ปีວอก เป็นปีວอก ตรีศกของไทยภาคเหนือ แต่ทรงกับปีວอก อัฐศกของไทยภาคกลาง เพราะวิธีนับศกของภาคไทยเหนือน้อยกว่าของไทยภาคกลาง ๕ ปี เช่น ๖ (หรือฉศก) ของไทยภาคกลาง = ๑ (หรือ เอกศก) ของไทยภาคเหนือ ในที่นี้ จึงอ่านว่าร่วาย = ตรีศก สัน = ปีວอก เป็นปีວอกตรีศกของไทยภาคเหนือ

(๘) สรวัน = ศรવัน

คือ ดาวคนジャーศิล หรือดาวคนหานหมู (สมณฤทธิ์)

(๙) ทึ้งห่อน

= ทึ้งหมด

(๑๐) คำ

= ท่องคำ

(๑๑) นิ

= ท่าน

(๑๒) ทราบท่อเท่า

= ทราบเท่าถึง